

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE MIASTO PŁOCK RAPORT II/P/2010

Część I - diagnostyczna

Miejski Urząd Pracy w Płocku
Stanowisko ds. statystyk i analiz

Płock, marzec 2011 r.

Spis treści:

Wstęp	str. 3
Rozdział I Analiza bezrobocia według zawodów (grup zawodów) na terenie miasta Płocka w II półroczu 2010 r.	str. 5
Rozdział II Analiza ofert pracy według zawodów (grup zawodów) na terenie miasta Płocka w II półroczu 2010 r.	str. 8
Rozdział III Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych	str. 11
Podsumowanie	str. 17

Spis tabel i wykresów:

Wykres 1. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia w mieście Płocku w II półroczu 2010 r..	str. 5
Wykres 2. Liczba ofert pracy zgłoszonych w II półroczu 2010 r.	str. 10
Wykres 3. Zawody nadwyżkowe i deficytowe na terenie miasta Płocka w ujęciu procentowym	str. 17
Tabela 1. Zawody deficytowe w mieście Płocku w II półroczu 2010 r.	str. 11
Tabela 2. Zawody nadwyżkowe w mieście Płocku w II półroczu 2010 r.	str. 13
Tabela 3. Zawody zrównoważone w mieście Płocku w II półroczu 2010 r.	str. 14

Przedruk, kopiowanie, wykorzystanie w całości lub w części wyłącznie z podaniem źródła.

Wstęp

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt. 9 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2008 r. nr 69, poz. 415 ze zm.) do zadań samorządu powiatu należy m.in. prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Badanie ma na celu bieżącą analizę lokalnego rynku pracy. Dzięki procesowi systematycznego śledzenia zachodzących tam zmian w popycie [na pracę] i podaży [zasobów pracy] możliwe jest formułowanie wniosków i krótkoterminowych prognoz ułatwiających m.in. opracowywanie i wdrażanie programów aktywizacji osób bezrobotnych i programów kształcenia.

Głównymi odbiorcami raportu są wszystkie podmioty zainteresowane lokalnym rynkiem pracy i jego diagnozą, począwszy od publicznych służb zatrudnienia, poprzez instytucje szkoleniowe, na szkołach ponadgimnazjalnych kończąc, przy czym należy pamiętać, że monitoring jakkolwiek pomocny, skupia jedynie uwagę na skromnym wycinku lokalnego rynku pracy. Formułowane na podstawie raportu wnioski mogą być zatem obciążone marginesem błędu. Stąd też nie może być on jedynym źródłem wiedzy i podstawą decydowania o kierunkach kształcenia czy szkolenia przyszłych kadr pracowniczych. Dopiero dogłębna analiza i wieloletnia obserwacja procesów zachodzących w gospodarce oraz strukturze kwalifikacyjno-zawodowej może przynieść wymierne efekty.

Poniższy raport został przygotowany według wytycznych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej i zawiera m.in. ranking 30 zawodów deficytowych (i 30 nadwyżkowych) na poziomie sześciocyfrowego kodu zawodu oraz inne dane statystyczne zgromadzone przez Miejski Urząd Pracy w Płocku (z załącznika nr 2 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy* oraz załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności*).

W raporcie uwzględniono metodologię badań według zaleceń ministerialnych, definicje zawodu deficytowego i nadwyżkowego oraz definicje wskaźników intensywności deficytu (nadwyżki).

Jednocześnie należy podkreślić, że od 1 lipca 2010 r. obowiązuje nowa Klasyfikacja Zawodów i Specjalności¹, a klucz powiązań nie daje możliwości wyraźnego przyporządkowania starych zawodów ich nowym odpowiednikom, dlatego też, wedle zaleceń Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, wszystkie tablice wynikowe wykorzystane w niniejszej analizie dotyczą wyłącznie II połowy 2010 r., a nie jak w latach poprzednich narastająco całego roku². Można je znaleźć w Internecie na stronie <http://mz.praca.gov.pl> w zakładce „Raporty okresowe”.

Dodatkowo, ze względu na brak niektórych danych źródłowych lub niemożność porównania ich z danymi za poprzednie okresy sprawozdawcze (z uwagi na zmiany w Klasyfikacji), w bieżącej edycji *Monitoringu...* zrezygnowano z prezentacji wyników dla tabeli dotyczącej rankingu zawodów zgłoszonych w ofertach pracy ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty oraz tabeli dotyczącej dynamiki deficytu/nadwyżki zawodów w latach 2007-2010 (na wybranych przykładach).

¹ Wprowadzona rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. z 2010 r. Nr 82, poz. 537).

² Pismo, znak DRP-VII-074-6-AM/11, z dnia 17 lutego 2011 r.

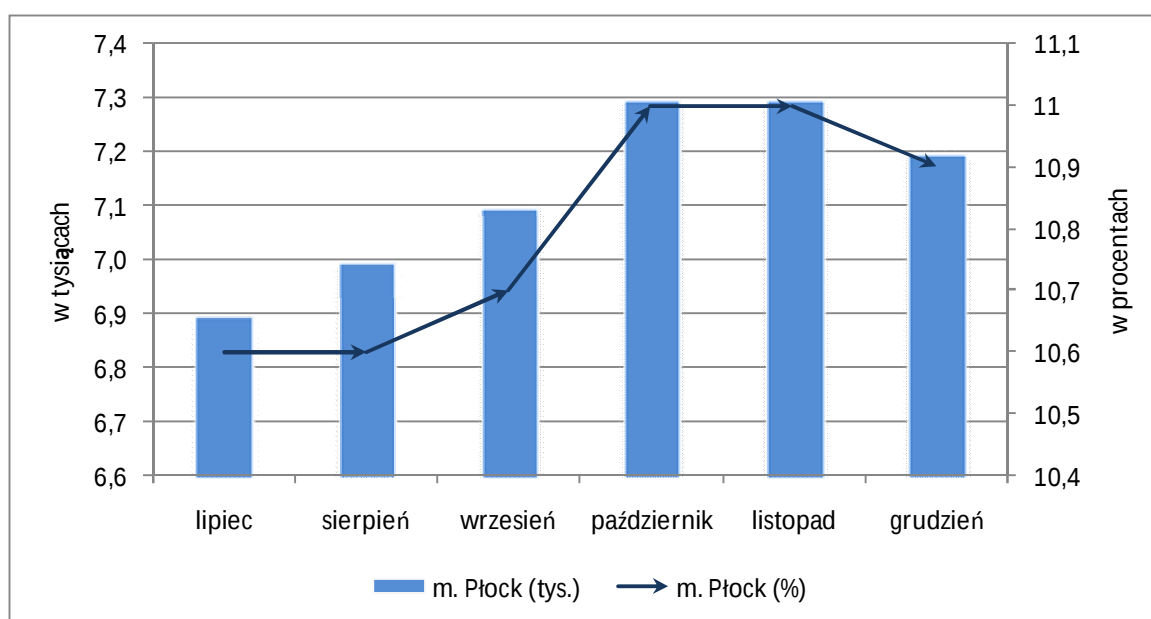
I. Analiza bezrobocia według zawodów (grup zawodów) na terenie miasta Płocka w II półroczu 2010 r.

Według stanu na koniec grudnia 2010 r. w rejestrach Miejskiego Urzędu Pracy figurowało 7.207 osób bezrobotnych, w tym 3.768 kobiet. W stosunku do analogicznego okresu 2009 r. ogólna liczba bezrobotnych wzrosła o 1,8% (129 osób) i spadła o 3,8% (149 osób) wśród kobiet.

Z kolei w ciągu całego II półrocza 2010 r. zarejestrowały się łącznie 6.254 osoby bezrobotne, z czego 45,45% stanowiły kobiety (2.843 os.).

W grudniu stopa bezrobocia w mieście kształtowała się na poziomie 10,9%. W tym samym okresie stopa bezrobocia w kraju wyniosła 12,3%, a w województwie – 9,4%.

Wykres 1. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia w mieście Płocku w II półroczu 2010 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Zdecydowaną większość – 84,5% - ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w końcu grudnia stanowiły osoby poprzednio pracujące (6.092 os.), z czego 16,2% w kategorii (sekcji) *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle*, 15,7% - w sekcji *Przetwórstwo przemysłowe*; 13,2% - w sekcji *Budownictwo* oraz 7,1% - w kategorii *Pozostała działalność usługowa*.

W tych samych sekcjach zanotowano najwyższy napływ bezrobotnych poprzednio pracujących w ciągu całego II półrocza 2010 r., przy czym udział procentowy przedstawiał się następująco: *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* (14,6%), *Przetwórstwo przemysłowe* (14,6%), *Budownictwo* (14,2%) oraz *Pozostała działalność usługowa* (5,9%).

Zdecydowaną większość – 84,1% - bezrobotnych zarejestrowanych w końcu grudnia 2010 r. stanowiły osoby posiadające zawód wyuczony (6.059 os.), pozostałe 15,9% (tj. 1.148 os.) - osoby bez zawodu. Liczba kobiet wynosiła odpowiednio 3.157 i 611 osób. Warto odnotować, że w obu grupach bezrobotnych – zarówno z zawodem, jak i bez zawodu – kobiety stanowiły większość (odpowiednio 52,1 i 53,2%).

Najwięcej osób z wyuczonym zawodem zarejestrowanych było jako:

⇒ 522301 SPRZEDAWCA*	575 os.,
⇒ 722204 ŚLUSARZ	145 os.,
⇒ 711202 MURARZ*	138 os.,
⇒ 932911 ROBOTNIK POMOCNICZY W PRZEMYŚLE PRZETWÓRCZYM	130 os.,
⇒ 311204 TECHNIK BUDOWNICTWA*	124 os.,
⇒ 411004 TECHNIK PRAC BIUROWYCH*	124 os.,
⇒ 931301 ROBOTNIK BUDOWLANY	122 os.,
⇒ 311504 TECHNIK MECHANIK*	120 os.,
⇒ 512001 KUCHARZ*	107 os.,
⇒ 753105 KRAWIEC*	102 os.,

W II półroczu 2010 r. napływ bezrobotnych bez zawodu kształtował się na poziomie 1.157 osób, w tym 546 kobiet.

Jeśli wziąć pod uwagę napływ bezrobotnych posiadających określone kwalifikacje, to najczęściej rejestrowali się oni w zawodach:

⇒ 522301 SPRZEDAWCA*	361 os.,
⇒ 331403 TECHNIK EKONOMISTA*	160 os.,
⇒ 722204 ŚLUSARZ	136 os.,
⇒ 263102 EKONOMISTA	135 os.,
⇒ 311504 TECHNIK MECHANIK*	122 os.,
⇒ 711202 MURARZ*	120 os.,
⇒ 721404 MONTER KONSTRUKCJI STALOWYCH	106 os.,
⇒ 932911 ROBOTNIK POMOCNICZY W PRZEMYŚLE PRZETWÓRCZYM	104 os.,
⇒ 311204 TECHNIK BUDOWNICTWA*	102 os.,
⇒ 931301 ROBOTNIK BUDOWLANY	100 os.,

Spośród 321 osób do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (dalej „absolwenci”), zarejestrowanych w końcu II półrocza 2010 r. blisko co piąty (18,4%) był osobą bez konkretnego zawodu (w końcu I półrocza odsetek ten wynosił 22,5%). W tej grupie zdecydowanie przeważały kobiety (62,7%).

Wśród bezrobotnych absolwentów z wyuczonym zawodem dominowali:

⇒ 263102 EKONOMISTA	13 os.,
⇒ 322002 TECHNIK ŻYWIENIA I GOSPODARSTWA DOMOWEGO*	9 os.,
⇒ 331403 TECHNIK EKONOMISTA*	9 os.,
⇒ 514101 FRYZJER*	9 os.,
⇒ 235914 WYCHOWAWCA W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH, WYCHOWAWCZYCH I OPIEKUŃCZYCH	8 os.,
⇒ 351203 TECHNIK INFORMATYK	7 os.,
⇒ 311603 TECHNIK TECHNOLOGII CHEMICZNEJ*	7 os.,
⇒ 211302 CHEMIK – TECHNOLOGIA CHEMICZNA	7 os.,
⇒ 311504 TECHNIK MECHANIK*	7 os.,
⇒ 522301 SPRZEDAWCA*	7 os.,
⇒ 234113 NAUCZYCIEL NAUCZANIA POCZĄTKOWEGO	6 os.,
⇒ 241103 SPECJALISTA DO SPRAW RACHUNKOWOŚCI	5 os.,
⇒ 264302 FILOLOG – FILOLOGIA OBCOJĘZYCZNA	5 os.,
⇒ 311204 TECHNIK BUDOWNICTWA*	5 os.,

Z kolei najwyższy udział w napływie absolwentów w ciągu minionego półrocza mieli:

⇒ EKONOMIŚCI	8,1% ogółu rejestrujących się absolwentów z wyuczonym zawodem
⇒ NAUCZYCIELE NAUCZANIA POCZĄTKOWEGO	3,9% ogółu rejestrujących się absolwentów z wyuczonym zawodem
⇒ WYCHOWAWCY W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH, WYCHOWAWCZYCH I OPIEKUŃCZYCH	3,3% ogółu rejestrujących się absolwentów z wyuczonym zawodem
⇒ TECHNICY INFORMATYCY*	3,3% ogółu rejestrujących się absolwentów z wyuczonym zawodem
⇒ CHEMICY – TECHNOLOGIA CHEMICZNA	2,9% ogółu rejestrujących się absolwentów z wyuczonym zawodem

Długotrwale bezrobotni, tj. osoby pozostające w rejestrze Miejskiego Urzędu Pracy w Płocku łącznie przez okres ponad 12 miesięcy³, poprzednio pracujący, stanowili blisko 30% ogółu zarejestrowanych, poprzednio pracujących, w końcu półrocza (kobiety odpowiednio 37% ogółu zarejestrowanych, poprzednio pracujących, kobiet).

Długotrwale bezrobotni najczęściej posiadali kwalifikacje w zawodach:

⇒ 522301 SPRZEDAWCA*	216 os.,
⇒ 331403 TECHNIK EKONOMISTA*	91 os.,
⇒ 932911 ROBOTNIK POMOCNICZY W PRZEMYSŁE PRZETWÓRCZYM	50 os.,
⇒ 411004 TECHNIK PRAC BIUROWYCH*	47 os.,
⇒ 911207 SPRZĄTACZKA BIUROWA	39 os.,
⇒ 512001 KUCHARZ*	36 os.,
⇒ 311204 TECHNIK BUDOWNICTWA*	33 os.,

³ W okresie ostatnich 2 lat z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych (zgodnie z definicją ustawową)

⇒ 753303 SZWACZKA	33 os.,
⇒ 753105 KRAWIEC*	31 os.,
⇒ 722204 ŚLUSARZ*	30 os.

Jeśliby wziąć pod uwagę wyłącznie wskaźniki ilościowe, to z rankingu zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w mieście Płocku w II połowie 2010 r. (tab. T-II/P-8) według grup 4-cyfrowych dowiemy się, że wskaźnik długotrwałego bezrobocia równy 1 (długotrwałe bezrobotni byli wszyscy z danej grupy bezrobotnych) uzyskały tylko 24 z 300 grup zawodów (8%); wskaźnik 0,5000 i więcej – 37 grup (12,3%), a pozostałe 79,7% (239 grup) uzyskały wskaźnik mniejszy niż 0,5000, z tym, że dla 103 grup wskaźnik długotrwałego bezrobocia osiągnął 0,0000, tzn. w tych grupach długotrwałe bezrobotni nie występowali w ogóle.

Niemniej, nie należy zapominać także o jakościowym aspekcie problemu, a ten jest znacznie trudniej zobrazować, jako że trudno jest wskazać jednoznaczne przyczyny długotrwałego bezrobocia. Na pewno ma ono związek z dynamicznie rozwijającym się rynkiem, zmianą organizacji pracy, czy wysokimi oczekiwaniami ze strony pracodawców (a często również samych potencjalnych pracobiorców). W obecnych realiach, gdzie rynek pracy zarówno ten lokalny, jak i ten w szerszym ujęciu, bez przerwy ewoluuje nawet krótka przerwa w aktywności zawodowej może później skutkować koniecznością podwyższenia (uzupełnienia) kwalifikacji czy nawet pełnym przekwalifikowaniem się. Z kolei pracodawcy, nastawieni głównie na minimalizację kosztów (i maksymalizację zysków) niechętni są zatrudnianiu ludzi, w których muszą inwestować już na samym początku. Wszystko to przekłada się na przedłużający się czas poszukiwania pracy, co w rezultacie skutkuje często trwałym wycofaniem się z rynku.

II. Analiza ofert pracy według zawodów (grup zawodów) na terenie miasta Płocka w II półroczu 2010 r.

W okresie sprawozdawczym do Miejskiego Urzędu Pracy w Płocku zgłoszono łącznie 3.237 ofert pracy. Do najczęściej zgłaszanych należały oferty pracy w zawodach:

	Oferty zgłoszone w II półroczu 2010 r.
⇒ 721290 POZOSTALI SPAWACZE I POKREWNI	603
⇒ 332101 AGENT UBEZPIECZENIOWY	156
⇒ 522301 SPRZEDAWCA*	123
⇒ 911207 SPRZĄTACZKA BIUROWA	98
⇒ 721207 SPAWACZ RĘCZNY GAZOWY	91
⇒ 515303 ROBOTNIK GOSPODARCZY	79
⇒ 332203 PRZEDSTAWICIEL HANDLOWY	77
⇒ 241203 DORADCA INWESTYCYJNY	70
⇒ 711404 ZBROJARZ	70
⇒ 411004 TECHNIK PRAC BIUROWYCH*	61

⇒ 242217 SPECJALISTA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	57
⇒ 334306 TECHNIK ADMINISTRACJI*	55
⇒ 751104 ROZBIERACZ – WYKRAWACZ	55
⇒ 711601 BRUKARZ	54

Wyżej wymienione oferty stanowiły 50,9% wszystkich ofert pracy zgłoszonych w okresie sprawozdawczym, przy czym omawiane są tu jedynie te oferty pracy, które trafiły do bazy Miejskiego Urzędu Pracy. Jednocześnie należy pamiętać, że na ilość zgłoszonych ofert pracy⁴ mają wpływ różne czynniki m.in. pośrednictwo otwarte, duża fluktuacja pracowników w danym zawodzie (np. sprzedawcy), wreszcie to, czy są to oferty pracy subsydiowanej, czy nie. Dodatkowo, obecnie pracodawca „zgłasza ofertę pracy do jednego powiatowego urzędu pracy, właściwego ze względu na siedzibę pracodawcy albo miejsce wykonywania pracy albo innego wybranego przez siebie urzędu”⁵. Należy również pamiętać, że wielu pracodawców w ogóle nie zgłasza ofert do urzędów, poszukując pracowników innymi metodami (np. poprzez ogłoszenia w prasie lokalnej, Internecie, itp.). Wszystko to, w praktyce, zaciera nieco faktyczną liczbę wolnych miejsc pracy funkcjonujących na rynku na danym obszarze.

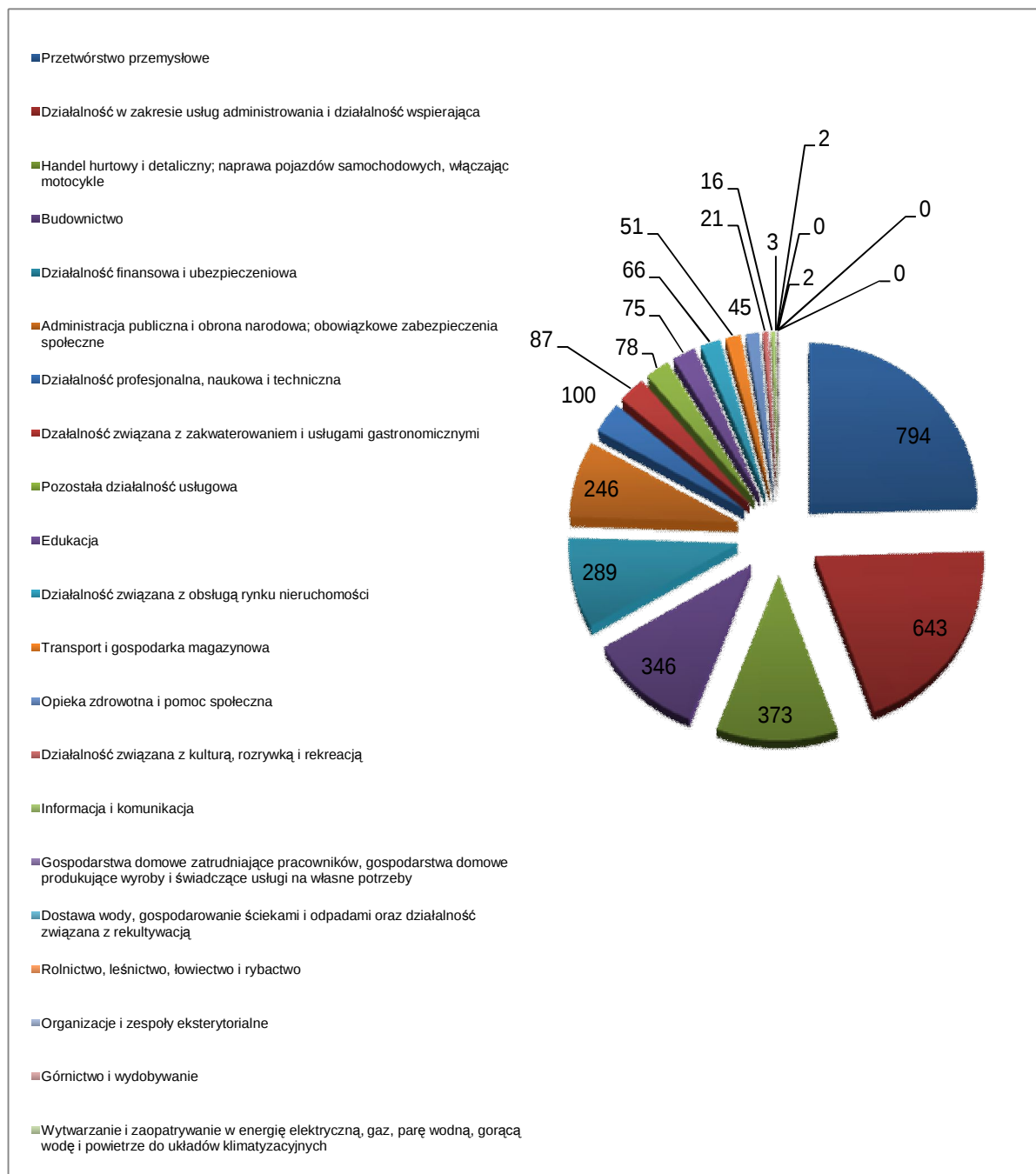
Mimo wszystko rozbieżności pomiędzy liczbą osób zarejestrowanych w danym zawodzie a liczbą ofert pracy dla nich przeznaczonych nie należy od razu traktować jako sytuacji „kryzysowej”, to jest nadwyżki (deficytu) w danym zawodzie. Może bowiem zdarzyć się tak, że w ciągu okresu rozliczeniowego w danym zawodzie rejestruje się tylko jeden bezrobotny i jednocześnie wpłynie tylko jedna oferta. Wskaźniki wykorzystywane w monitoringu wykażą sytuację alarmową, gdy tymczasem stan faktyczny będzie zgoła odmienny, bo na przykład rejestracja (napływ ofert) dla danego zawodu będzie po prostu marginalna.

Analiza ofert pracy zgłoszonych w II półroczu 2010 r. uwiadamia, że najwięcej (24,5%) zgłoszono ich w sekcji *Przetwórstwo przemysłowe*, najmniej – w sekcji *Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo* oraz *Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją* (0,06% ogółu zgłoszonych ofert). Żadne oferty nie wpłynęły w sekcjach: *Górnictwo i wydobywanie; Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych* oraz *Organizacje i zespoły eksterytorialne*.

⁴ Szacuje się, że do urzędów pracy wpływa ok. 30-40% wszystkich ofert pracy funkcjonujących na rynku.

⁵ Art. 36 ust. 5a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. nr 69, poz. 415 z późn. zm.).

Wykres 2. Liczba ofert pracy zgłoszonych w II półroczu 2010 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01 zał. nr 2
Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy.

III. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Zawodem deficytowym określa się zawód, na który występuje wyższe zapotrzebowanie na rynku pracy niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, a wskaźnik intensywności deficytu⁶ jest wyższy niż 1,1.

Na 741 zawodów (na poziomie kodu 6-cyfrowego) występujących na terenie miasta Płocka w II półroczu 2010 r., 63 (tj. 8,5%) to zawody deficytowe⁷. Ranking otwiera 30 zawodów (z pominięciem zawodów, których kod kończy się cyfrą 90 *Pozostali...*) tak, jak ilustruje to poniższa tabela:

Tabela 1. Zawody deficytowe w mieście Płocku w II półroczu 2010 r.

Lp.	Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności deficytu
1	332101	Agent ubezpieczeniowy	39,0000
2	721206	Spawacz metodą TIG	30,0000
3	721303	Blacharz izolacji przemysłowych*	30,0000
4	751104	Rozbieracz – wykrawacz	27,5000
5	712202	Glazurnik	15,0000
6	524902	Doradca klienta	14,0000
7	511204	Kontroler biletów	10,0000
8	711404	Zbrojarz	10,0000
9	711501	Cieśla*	8,5000
10	711601	Brukarz	7,7143
11	832202	Kierowca samochodu dostawczego	7,0000
12	711903	Monter rusztowań	6,0000
13	721205	Spawacz metodą MIG	6,0000
14	741103	Elektryk*	6,0000
15	112016	Dyrektor wykonawczy	5,0000
16	132103	Kierownik działu produkcji	5,0000
17	751106	Ubojowy	5,0000
18	811105	Operator koparko – ładowarki	5,0000
19	332203	Przedstawiciel handlowy	4,8125
20	721207	Spawacz ręczny gazowy	4,1364
21	311208	Technik inżynierii środowiska i melioracji*	4,0000
22	524903	Ekspedient w punkcie usługowym	4,0000
23	721302	Blacharz budowlany	4,0000
24	524404	Telemarketer	3,3333
25	712303	Tynkarz	3,3333
26	712403	Monter izolacji przemysłowych*	3,2000
27	121101	Główny księgowy	3,0000
28	334302	Asystent dyrektora	3,0000
29	411003	Pracownik kancelaryjny	3,0000
30	961302	Robotnik placowy	2,6667

⁶ Wskaźnik intensywności deficytu/nadwyżki to stosunek średniej miesięcznej liczby ofert pracy do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie i w danym czasookresie.

⁷ Nie licząc zawodów MAX deficytowych, o których w dalszej części opracowania.

Źródło: Tabela T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie m. Płock w II półroczu 2010 r.

Jednocześnie z grupy wszystkich zawodów deficytowych można wyodrębnić grupę tych zawodów, które są deficytowe (tj. wskaźnik intensywności deficytu > 1,1) nawet pomimo, iż stosunkowo często pojawiają się dla nich oferty pracy (np. średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w II półroczu 2010 r. >=5). Są to:

	Średnia miesięczna liczba ofert	Wskaźnik intensywności deficytu
⇒ 721290 POZOSTALI SPAWACZE I POKREWNI	100,5000	18,8438
⇒ 332101 AGENT UBIEZPIECZENIOWY	26,0000	39,0000
⇒ 911207 SPRZĄTACZKA BIUROWA	16,3333	1,6333
⇒ 721207 SPAWACZ RĘCZNY GAZOWY	15,1667	4,1364
⇒ 515303 ROBOTNIK GOSPODARCZY	13,1667	1,7556
⇒ 332203 PRZEDSTAWICIEL HANDLOWY	12,8333	4,8125
⇒ 711404 ZBROJARZ	11,6667	10,0000
⇒ 242217 SPECJALISTA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	9,5000	1,3256
⇒ 751104 ROZBIERACZ – WYKRAWACZ	9,1667	27,5000
⇒ 334306 TECHNIK ADMINISTRACJI*	9,1667	1,3750
⇒ 711601 BRUKARZ	9,0000	7,7143
⇒ 522305 TECHNIK HANDLOWIEC*	7,1667	1,1944
⇒ 711502 CIEŚLA SZALUNKOWY	6,6667	2,1053
⇒ 833203 KIEROWCA SAMOCHODU CIĘŻAROWEGO	6,3333	1,5833
⇒ 932990 POZOSTALI ROBOTNICZY PRZY PRACACH PROSTYCH W PRZEMYŚLE	6,1667	2,3125
⇒ 941201 POMOC KUCHENNA	6,0000	2,0000
⇒ 721206 SPAWACZ METODĄ TIG	5,0000	30,0000
⇒ 721303 BLACHARZ IZOLACJI PRZEMYSŁOWYCH*	5,0000	30,0000
⇒ 712202 GLAZURNIK	5,0000	15,0000

Należy jednak mieć na uwadze, że średnio co piąta oferta zgłoszona do MUP w Płocku w II połowie 2010 r., była ofertą pracy subsydiowanej (20,9%), a specyfiką zatrudnienia subsydiowanego jest jego czasowy charakter. Dodatkowo, osoby podejmujące ten rodzaj zatrudnienia są wyłączone z ewidencji, chociaż faktycznie w dalszym ciągu pozostają bezrobotne.

Zawodem nadwyżkowym określa się zawód, na który występuje mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Dodatkowo, wskaźnik intensywności nadwyżki⁸ jest niższy niż 0,9.

Wśród zawodów i specjalności występujących na terenie miasta Płocka znalazło się 112 zawodów nadwyżkowych⁹, w tym 30 (z pominięciem zawodów, których kod kończy się cyfrą 90 Pozostali...) o najwyższym wskaźniku nadwyżki:

⁸ Patrz przypis 4 str. 10

⁹ Nie licząc zawodów ZERO nadwyżkowych, o których w dalszej części opracowania.

Tabela 2. Zawody nadwyżkowe w mieście Płocku w II półroczu 2010 r.

Lp.	Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki
1	311504	Technik mechanik*	0,0082
2	311204	Technik budownictwa*	0,0294
3	723307	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,0294
4	512002	Kucharz małej gastronomii*	0,0303
5	753105	Krawiec*	0,0435
6	331403	Technik ekonomista*	0,0438
7	722204	Ślusarz*	0,0441
8	731802	Dziemięciarz	0,0476
9	751201	Cukiernik*	0,0526
10	311303	Technik elektryk*	0,0556
11	351203	Technik informatyk*	0,0588
12	235107	Pedagog	0,0625
13	241306	Specjalista do spraw finansów	0,0667
14	712401	Monter izolacji budowlanych*	0,0667
15	912103	Prasowaczka ręczna	0,0667
16	234113	Nauczyciel nauczania początkowego	0,0698
17	214303	Inżynier inżynierii środowiska - instalacje sanitarne	0,0769
18	513202	Barman	0,0769
19	722314	Tokarz w metalu	0,0800
20	422103	Technik obsługi turystycznej*	0,0909
21	235914	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	0,0976
22	214502	Inżynier technologii chemicznej	0,1000
23	721306	Blacharz samochodowy*	0,1000
24	911206	Salowa	0,1000
25	263506	Wychowawca w jednostkach penitencjarnych	0,1250
26	311502	Kontroler jakości wyrobów mechanicznych	0,1250
27	514207	Technik usług kosmetycznych*	0,1429
28	711102	Monter konstrukcji budowlanych*	0,1429
29	751204	Piekarz*	0,1481
30	325402	Technik masażysta*	0,1538

Źródło: Tabela T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie m. Płock w II półroczu 2010 r.

Analizując zawody nadwyżkowe warto zwrócić szczególną uwagę na te zawody, które charakteryzują się jednocześnie dużą dynamiką napływu osób bezrobotnych. Takie podejście pozwoli wyodrębnić specjalności o najmniej korzystnych warunkach na rynku. Przyjmując, że średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych ≥ 5 (przy wskaźniku intensywności nadwyżki $< 0,9$), do takich zawodów zaliczają się:

	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych	Wskaźnik intensywności nadwyżki
⇒ 522301 SPRZEDAWCA*	60,1667	0,3407
⇒ 331403 TECHNIK EKONOMISTA*	26,6667	0,0438
⇒ 722204 ŚLUSARZ*	22,6667	0,0441
⇒ 311504 TECHNIK MECHANIK*	20,3333	0,0082
⇒ 711202 MURARZ*	20,0000	0,3167

⇒ 721404 MONTER KONSTRUKCJI STALOWYCH	17,6667	0,4528
⇒ 311204 TECHNIK BUDOWNICTWA*	17,0000	0,0294
⇒ 931301 ROBOTNIK BUDOWLANY	16,6667	0,3900
⇒ 512001 KUCHARZ*	12,1667	0,2740
⇒ 753105 KRAWIEC*	11,5000	0,0435
⇒ 432103 MAGAZYNIER	11,3333	0,5147
⇒ 514101 FRYZJER*	10,8333	0,4769
⇒ 753303 SZWACZKA	9,8333	0,4746
⇒ 713102 MALARZ BUDOWLANY	9,1667	0,2000
⇒ 351203 TECHNIK INFORMATYK*	8,5000	0,0588
⇒ 723103 MECHANIK POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH*	7,8333	0,2128
⇒ 234113 NAUCZYCIEL NAUCZANIA POCZĄTKOWEGO	7,1667	0,0698
⇒ 731802 DZIEWIARZ	7,0000	0,0476
⇒ 712601 HYDRAULIK	7,0000	0,5476
⇒ 235914 WYCHOWAWCA W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH, WYCHOWAWCZYCH I OPIEKUŃCZYCH	6,8333	0,0976
⇒ 311303 TECHNIK ELEKTRYK*	6,0000	0,0556
⇒ 513101 KELNER*	5,8333	0,8857
⇒ 723307 MECHANIK MASZYN I URZĄDZEŃ PRZEMYSŁOWYCH	5,6667	0,0294
⇒ 512002 KUCHARZ MAŁEJ GASTRONOMII*	5,5000	0,0303
⇒ 723105 MECHANIK SAMOCHODÓW OSOBOWYCH	5,3333	0,3750
⇒ 712401 MONTER IZOLACJI BUDOWLANYCH*	5,0000	0,0667

Zawody, dla których wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) mieści się w przedziale od 0,9 do 1,1 tzn. zapotrzebowanie na te zawody zbliżone jest do liczby rejestrujących się bezrobotnych, traktuje się jako tzw. zawody zrównoważone.

W II półroczu 2010 r. na terenie miasta Płocka odnotowano 29 zawodów w równowadze:

Tabela 3. Zawody zrównoważone w mieście Płocku w II półroczu 2010 r.

Lp.	Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu
1	411004	Technik prac biurowych*	0,9104
2	711402	Betoniarz - zbrojarz*	0,9231
3	134990	<i>Pozostali kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych gdzie indziej niesklasyfikowani</i>	1,0000
4	214203	Inżynier budownictwa - budownictwo przemysłowe	1,0000
5	214306	Inżynier inżynierii środowiska - systemy wodociągowe i kanalizacyjne	1,0000
6	216602	Grafik komputerowy multimedialny	1,0000
7	232001	Nauczyciel / instruktor praktycznej nauki zawodu	1,0000
8	234190	<i>Pozostali nauczyciele szkół podstawowych</i>	1,0000
9	252301	Administrator sieci informatycznej	1,0000
10	263401	Psycholog	1,0000
11	311101	Laborant chemiczny	1,0000
12	311508	Technik mechanik maszyn i urządzeń	1,0000
13	332302	Zaopatrzeniowiec	1,0000

14	341290	Pozostali pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej	1,0000
15	343301	Bibliotekarz*	1,0000
16	422602	Recepcjonista	1,0000
17	441202	Kurier	1,0000
18	441501	Pracownik do spraw osobowych	1,0000
19	522201	Kierownik sali sprzedaży	1,0000
20	532901	Pomoc apteczna	1,0000
21	541306	Portier	1,0000
22	711101	Konserwator budynków	1,0000
23	711503	Stolarz budowlany	1,0000
24	742190	Pozostali monterzy elektroniki i serwisanci urządzeń elektronicznych	1,0000
25	751290	Pozostali piekarze, cukiernicy i pokrewni	1,0000
26	814104	Wulkanizator	1,0000
27	815301	Operator maszyn do szycia	1,0000
28	921401	Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	1,0000
29	931203	Meliorant	1,0000

Źródło: Tabela T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie m. Płock w II półroczu 2010 r.

Odrębną kategorię stanowią tzw. zawody *MAX deficytowe* czyli takie, dla których wpływają oferty pracy, ale w których nie rejestrują się bezrobotni oraz zawody *ZERO nadwyżkowe* tj. takie, gdzie rejestrują się bezrobotni, ale nie ma ofert pracy.

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej zawodów o wskaźnikach MAX i „0” nie uwzględnia się w monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Warto jednak na marginesie zaznaczyć, że w Płocku w II półroczu 2010 r. wskaźnik zerowy uzyskało aż 438 zawodów, z kolei maksymalny – 99 zawodów.

Do zawodów MAX deficytowych zaliczały się m.in.:

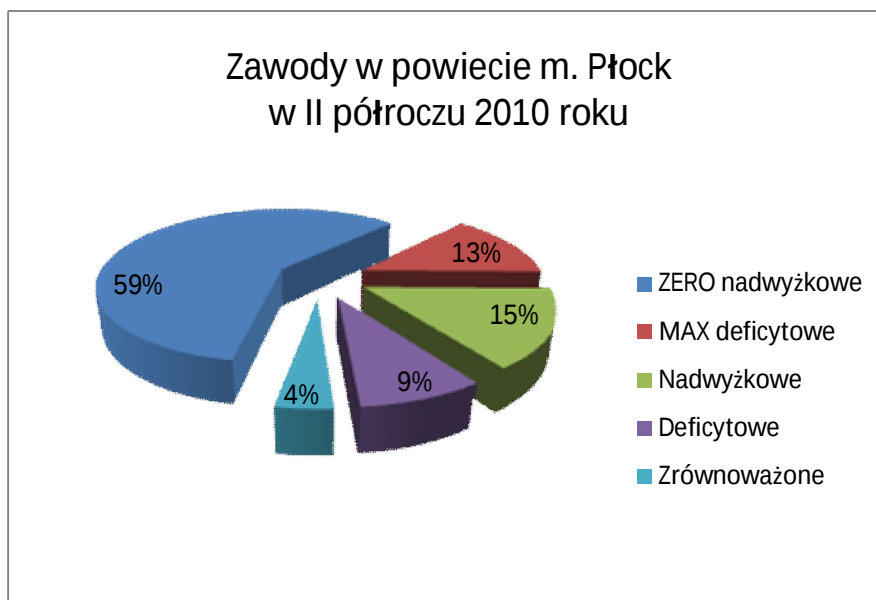
- ⇒ 112015 DYREKTOR TECHNICZNY,
- ⇒ 122301 KIEROWNIK BUDOWY,
- ⇒ 132402 KIEROWNIK DZIAŁU TRANSPORTU,
- ⇒ 142001 KIEROWNIK DZIAŁU W HANDLU DETALICZNYM,
- ⇒ 211104 FIZYK MEDYCZNY,
- ⇒ 221235 LEKARZ – MEDYCYNĄ RATUNKOWĄ,
- ⇒ 231004 NAUCZYCIEL AKADEMICKI – NAUKI FARMACEUTYCZNE,
- ⇒ 241203 DORADCA INWESTYCYJNY,
- ⇒ 251401 PROGRAMISTA APLIKACJI,
- ⇒ 311201 KOSZTORYSANT BUDOWLANY,
- ⇒ 324002 TECHNIK WETERYNARII*,
- ⇒ 331101 DEALER AKTYWÓW FINANSOWYCH,
- ⇒ 343201 DEKORATOR SKLEPÓW,
- ⇒ 421102 ASYSTENT USŁUG TELEKOMUNIKACYJNYCH,
- ⇒ 431102 FAKTURZYSTKA,
- ⇒ 441403 TECHNIK ARCHIWISTA*,
- ⇒ 514203 MANIKIURZYSTKA,
- ⇒ 522303 SPRZEDAWCA W BRANŻY PRZEMYSŁOWEJ,
- ⇒ 541308 PRACOWNIK OCHRONY FIZYCZNEJ I STOPNIA,
- ⇒ 712502 SZKLARZ,

- ⇒ 721204 SPAWACZ METODĄ MAG,
- ⇒ 732104 GRAWER POLIGRAFICZNY,
- ⇒ 741104 ELEKTRYK BUDOWLANY,
- ⇒ 753402 TAPICER*,
- ⇒ 814206 OPERATOR URZĄDZEŃ DO FORMOWANIA WYROBÓW Z TWORZYW SZTUCZNYCH,
- ⇒ 821103 MONTER KOTŁÓW I ARMATURY KOTŁOWEJ,
- ⇒ 833202 KIEROWCA CIĄGNIKA SIODŁOWEGO,
- ⇒ 912202 OPERATOR MYJNI,
- ⇒ 932908 POMOCNIK MECHANIKA,
- ⇒ 961201 SORTOWACZ SUROWCÓW WTÓRNYCH.

Z kolei zawodami ZERO nadwyżkowymi były m.in.:

- ⇒ 112003 DYREKTOR DO SPRAW ENERGETYKI,
- ⇒ 121303 NACZELNIK / KIEROWNIK WYDZIAŁU,
- ⇒ 132302 KIEROWNIK MAŁEGO PRZEDSIĘBIORSTWA BUDOWLANEGO,
- ⇒ 141102 KIEROWNIK HOSTELU / MOTELU,
- ⇒ 211103 FIZYK,
- ⇒ 221101 LEKARZ,
- ⇒ 231006 NAUCZYCIEL AKADEMICKI – NAUKI HUMANISTYCZNE,
- ⇒ 241103 SPECJALISTA DO SPRAW RACHUNKOWOŚCI,
- ⇒ 251101 ANALITYK SYSTEMÓW TELEINFORMATYCZNYCH,
- ⇒ 261103 RADCA PRAWNY,
- ⇒ 311103 TECHNIK ANALITYK*,
- ⇒ 321103 TECHNIK ELEKTORADIOLOG*,
- ⇒ 331203 REFERENT (ASYSTENT) BANKOWOŚCI,
- ⇒ 341205 PRACOWNIK SOCJALNY,
- ⇒ 351201 KONSERWATOR SYSTEMÓW KOMPUTEROWYCH I SIECI,
- ⇒ 413101 MASZYNISTKA,
- ⇒ 421101 ASYSTENT USŁUG POCZTOWYCH,
- ⇒ 432102 INWENTARYZATOR,
- ⇒ 441201 ESPEDIENT POCZTOWY,
- ⇒ 511304 PRZEWODNIK TURYSTYCZNY TERENOWY,
- ⇒ 521201 SPRZEDAWCA ULICZNY ŻYWNOŚCI,
- ⇒ 531101 ASYSTENT EDUKACJI ROMSKIEJ,
- ⇒ 541307 PRACOWNIK OCHRONY FIZYCZNEJ BEZ LICENCJI,
- ⇒ 611103 ROLNIK PRODUCENT KWALIFIKOWANYCH NASION ROLNICZYCH,
- ⇒ 621001 DRWAŁ / PILARZ DRZEW,
- ⇒ 633001 ROLNIK PRODUKCJI ROŚLINNEJ I ZWIERZĘCEJ PRACUJĄCY NA WŁASNE POTRZEBY,
- ⇒ 711103 RENOWATOR ZABYTKÓW ARCHITEKTURY*,
- ⇒ 721201 LUTOWACZ,
- ⇒ 731106 ZEGARMISTRZ*,
- ⇒ 741202 ELEKTROMECHANIK ELEKTRYCZNYCH PRZYRZĄDÓW POMIAROWYCH,
- ⇒ 751101 GARMĄŻER,
- ⇒ 811101 GÓRNIK EKSPLOATACJI PODZIEMNEJ,
- ⇒ 821105 MONTER MASZYN I URZĄDZEŃ PRZEMYSŁOWYCH,
- ⇒ 831205 MANEWROWY,
- ⇒ 911102 SPRZĄTACZKA DOMOWA,
- ⇒ 921201 POMOCNICZY ROBOTNIK PRZY HODOWLI ZWIERZĄT,
- ⇒ 931206 ROBOTNIK MOSTOWY,
- ⇒ 952001 SPRZEDAWCA ULICZNY PRODUKTÓW NIEŻYWNOŚCIOWYCH,
- ⇒ 961102 ŁADOWACZ NIECZYSTOŚCI STAŁYCH.

Wykres 3. Zawody deficytowe i nadwyżkowe na terenie miasta Płocka w ujęciu procentowym

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowanie

Przestudiowanie powyższych danych pozwala na sformułowanie pewnych generalnych wniosków na temat sytuacji lokalnego rynku pracy w II półroczu 2010 r., mianowicie:

- ✓ W końcu grudnia 2010 r. w rejestrze MUP zarejestrowanych było 7.207 osób, w tym 3.768 kobiet, to jest o 129 osób więcej (ale o 149 kobiet mniej) niż w analogicznym okresie 2009 roku.
- ✓ W II połowie 2010 r. zarejestrowały się łącznie 6.254 osoby bezrobotne, z czego 45,45% stanowiły kobiety (2.843 os.).
- ✓ Dla ponad 50% bezrobotnych (poprzednio pracujących) ostatnimi miejscami pracy były sekcje: Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, Przetwórstwo przemysłowe, Budownictwo oraz Pozostała działalność usługowa.
- ✓ Najczęściej rejestrowali się sprzedawcy (ponad 7,1% napływu bezrobotnych z wyuczonym zawodem), byli oni również najliczniejszą grupą zarejestrowanych w końcu omawianego okresu (9,5% bezrobotnych z wyuczonym zawodem).
- ✓ Ogółem wpłynęło 3.237 ofert pracy. Najczęściej zgłaszane dotyczyły pracy dla spawaczy, agentów ubezpieczeniowych, sprzedawców i sprzątarek biurowych.

- ✓ Na 741 zawodów i specjalności występujących na terenie miasta Płocka w II półroczu 2010 r. odnotowano 438 zawodów 0-nadwyżkowych (gdzie wskaźnik intensywności nadwyżki $(W)=0,0000$), 99 MAX-deficytowych (gdzie wskaźnik intensywności deficytu $(W)=MAX$), 112 nadwyżkowych (gdzie $(W)<0,9$), 63 deficytowych (gdzie $(W)>1,1$) oraz 29 zawodów w równowadze (gdzie $0,9\leq(W)\leq1,1$).
- ✓ Do grup zawodów o najwyższym wskaźniku intensywności deficytu (na poziomie 4-cyfrowego kodu zawodów) zaliczały się m.in. następujące grupy elementarne: Agenci ubezpieczeniowi ($W=39,0000$), Doradcy finansowi i inwestycyjni ($W=35,0000$), Kierownicy do spraw budownictwa ($W=17,0000$), Konduktorzy i pokrewni ($W=10,0000$).
- ✓ Do najbardziej deficytowych zawodów na poziomie 6-cyfrowego kodu należeli m.in.: agenci ubezpieczeniowi, spawacze (metodą TIG i MIG), blacharze izolacji przemysłowych, glazurnicy.
- ✓ Do grup zawodów o najwyższym wskaźniku intensywności nadwyżki (na poziomie 4-cyfrowego kodu zawodów) zaliczały się m.in. następujące grupy elementarne: Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych ($W=0,0122$), Technicy mechanicy ($W=0,0207$), Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych ($W=0,0427$), Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni ($W=0,0455$).
- ✓ Najwyższy wskaźnik nadwyżki, na poziomie 6-cyfrowego kodu, osiągnęły m.in. zawody: technik mechanik*, technik budownictwa*, mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych, pedagog, inżynier technologii chemicznej.
- ✓ Wśród zawodów zrównoważonych znaleźli się m.in. technicy prac biurowych, graficy komputerowi multimediiów, psychologzy, zaopatrzeniowcy.

Pewnym utrudnieniem dla dogłębnej analizy danych jest fakt, że informacje o bezrobotnych nie obejmują wszystkich, jedynie tych, którzy zarejestrowali się w urzędzie pracy, a i ci często nadal pozostają bierni zawodowo lub pracują w tzw. *szarej strefie*. Gro bezrobotnych w ogóle nie rejestruje się poszukując pracy na własną rękę. Dotyczy to głównie osób o wąskiej specjalizacji lub wykształceniu, na które istnieje duży popyt na rynku.

Podobnie jest z ofertami pracy. Pośrednictwo otwarte skutkuje tym, że nie wszystkie oferty trafiają do urzędu pracy, jako że wielu pracodawców ogłasza się w prasie lokalnej (krajowej), na stronach internetowych, bądź też szuka pracowników innymi metodami.

Dodatkowo, brak badań, prowadzonych dawniej w szkołach i zakładach pracy, a dotyczących popytu lokalnych pracodawców na pracowników (w tym osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki), utrudnia właściwą prognozę sytuacji absolwentów.

Te i inne czynniki, jak również czysto ludzkie błędy popełniane w procesie rejestracji bezrobotnych powodują, że całościowy obraz rynku pracy zniekształca się. W przypadku tak wielu zmiennych, trzeba liczyć się z tym, że nawet najlepiej przygotowane prognozy i analizy nie sprawdzą się w 100%. Dlatego konkludując, należy jeszcze raz podkreślić rolę monitoringu jako narzędzia badawczego pozwalającego usprawnić działalność publicznych służb zatrudnienia, niemniej narzędzia niedoskonałego, do którego należy podchodzić z pewną rezerwą, a jednocześnie jego wyniki analizować przez pryzmat faktycznych uwarunkowań lokalnego rynku pracy.

*Miejski Urząd Pracy w Płocku
Stanowisko ds. statystyk i analiz (NO)
Marzec 2011 r.*